

Langdurige ondersteuning op de basisschool

Om meer zicht te krijgen op wat langdurige ondersteuning kan en moet inhouden en hoe de verschillende betrokkenen daarnaar kijken, is dit onderwerp besproken met de onderwijsondersteuners en de intern begeleiders. Hiermee wordt het beleid van het samenwerkingsverband verder vormgegeven. De visie van het SWV op langdurige ondersteuning is aan de orde geweest, maar wordt door de uitkomsten van de overleggen nog verder aangescherpt.

De volgende vijf vragen hebben in de bijeenkomsten centraal gestaan:

- Wat is langdurige ondersteuning (verschil met RT)?
- Voor welke kinderen is langdurige ondersteuning bedoeld?
- Wat hebben leraren nodig om langdurige ondersteuning vorm te geven?
- Welke rol kan de IB-er hierbij vervullen?
- Wat wordt verwacht van de onderwijsondersteuner en de onderwijsspecialist?

Samenvattend beeld:

Langdurige ondersteuning wordt gezien als structureel, voor kinderen die (blijvend) niet voldoende profiteren van de basiskwaliteit. Het gaat over de brede ontwikkeling van de kinderen, niet om 'hiaten'. RT kan onderdeel van de langdurige ondersteuning vormen. Kinderen die in aanmerking komen voor langdurige ondersteuning hebben om uiteenlopende redenen specifieke onderwijsbehoeften, die als gevolg van (vaak) kindkenmerken structureel meer nodig hebben. Om langdurige ondersteuning vorm te geven hebben leraren, afhankelijk van de situatie en de persoon, meer hulp op het gebied van kennis en vaardigheden nodig, of juist begeleiding bij het anders kijken naar en denken over de betreffende leerling. Een goed plan/ OPP en de juiste praktische ondersteuning zijn daarbij essentieel. De intern begeleider heeft een coördinerende, steunende of coachende en initiërende rol. De intern begeleider bewaakt de doorgaande lijn. Aanvullend op de werkzaamheden die de onderwijsondersteuner nu al verricht wordt in het geval van de langdurige ondersteuning van hem of haar verwacht dat hij/ zij vaker en langer betrokken is en waar nodig ook met de leerling zelf aan de slag kan. De onderwijsspecialist heeft een onafhankelijke, brede blik en denkt mee over de onderwijsbehoeften op de korte en langere termijn.

Conclusie en aanbevelingen:

Om langdurige ondersteuning goed vorm te geven is het in de eerste plaats van belang dat de leraren van het team hiertoe in staat zijn. Het gaat om de verantwoordelijkheid en gezamenlijke inspanning van de school, niet van een 'toevallig' individu. Om het schoolteam in het algemeen en de leraren van dat moment goed toe te rusten, spelen zowel de intern begeleider (als sparring partner, coördinator en contactpersoon naar buiten) als de onderwijsondersteuner een belangrijke rol. De

laatste zal langduriger en intensiever betrokken moeten zijn dan nu vaak het geval is en naast observeren, adviseren en coachen soms ook een taak krijgen met het kind zelf. Ook de ondersteuning van de directeur is essentieel. Om de kennis en vaardigheden van de leraren te vergroten en hen ook in tijd en ruimte te faciliteren zijn voldoende (financiële) middelen onontbeerlijk. Deze middelen zijn vanuit het samenwerkingsverband beschikbaar en zijn belegd bij de besturen. Het is dus aan de besturen om de middelen vrij te maken om te kunnen arrangeren binnen de school. Bij kinderen met specifieke onderwijsbehoeften is het belangrijk dat de onderwijspecialist in een vroeg stadium betrokken wordt, om zo de mogelijkheden te onderzoeken en de grote lijnen uit te zetten.

Naast de structuur, de middelen en de concrete plannen, speelt ook de (leer)cultuur een rol bij het laten slagen van langdurige ondersteuning. Dit geldt zowel voor het team als bij de kinderen onderling. Kunnen kinderen die 'anders' zijn er helemaal bij horen? Welke norm geldt er in de klas? Hoe houden we het welbevinden van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften op peil? Hoe denken wij over leren en ontwikkeling in de klas?

Dit vraagt van schoolteams dat zij kritisch kijken naar hun 'mindset' en samen nadenken over manieren om een veilige en stimulerende leercultuur te creëren.

Concreet betekent dit:

- de school opereert als team en werkt vanuit een visie/mindset waarin acceptatie van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften gemeengoed is
- de school schakelt in een vroeg stadium de onderwijspecialist in
- kinderen met specifieke onderwijsbehoeften die gedurende de gehele schoolloopbaan "een steuntje in de rug" nodig hebben zijn aangewezen op langdurige ondersteuning
- de intern begeleider heeft een initiërende en coördinerende rol waarbij ondersteuning van zowel leerling als leerkracht voorop staan
- de onderwijsondersteuner is betrokken bij de opzet en uitvoering van de ondersteuning
- het bestuur stelt de school arrangeermiddelen beschikbaar
- de onderwijspecialist is ook betrokken bij de tussen- en evalueatie